

STRZELCE OPOLSKIE

STRZELCE OPOLSKIE

včera a dnes

Strzelce Opolskie

BURMISTRZ STRZELEC OPOLSKICH

v České republice máte starostu, u nás máme burmistrza.
Tím současným je od roku 2006 Tadeusz Goc.

V městské samosprávě působí od roku 1994, kdy byl poprvé zvolen do městské rady. V letech 1998 – 2002 byl zástupcem burmistrza. V roce 2006 byl v přímé volbě poprvé zvolen burmistrzem a tento post obhájil i v dalších volbách v roce 2010, 2014 a 2018.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Město Strzelce Opolskie se nachází ve Slezsku, ve vojvodství (kraj) Opole v nadmořské výšce (kašna před radnicí) 233,7 metrů. Městem prochází mezinárodní silnice 94, vedoucí ze Zhořelce přes Vratislav (Wrocław) a Opole na Bytom, Katowice a Krakov. Do Opole je to 35 km, do Vratislavi 120 km, do Krakova 130 km. Do hlavního města Polska Varšavy je potřeba ujet 300 km. Město je s okolním světem spojeno i železníci a autobusovými tratěmi.

Výrazu **gmina** odpovídá nejlépe český správní obvod (**obvod obcí s rozšířenou působností**). Na rozdíl od českého pojetí, nemají však v Polsku jednotlivá místa samostatnost, ale jsou sdruženy právě do gminy. Takže do městské rady Strzelců Opolskich jsou voleni i lidé, kteří nemusí bydlet přímo ve městě, ale své bydliště mají v některém místě gminy. I financování je společné v rámci jednotného rozpočtu. Do gminy Strzelce Opolskie patří tato místa: Adamowice, Błotnica Strzelecka, Brzezina, Dziewkowice, Farska Kolonia, Grodzisko, Jędrynie, Kadłub Piec, Kadłub Wieś, Kalinowice, Kalinów, Ligota Dolna, Ligota Górna, Mokre Łany, Niwki, Nowa Wieś, Osiek, Płużnica Wielka, Rozmierka, Rozmierz, Rożniątów, Sucha, Suche Łany, Szczepanek, Szymiszów Osiedle, Szymiszów Wieś, Warmatowice. V čele těchto míst stojí sołtys (šoltýs). V Polsku je samospráva oddělena od státní správy, takže tu existují ještě **powiaty (okresy)**, **sdružující několik gmin, a jedním z nich je powiat strzelecki**.

Město a Gmina

Podle oficiálních údajů z roku 2018 zde žije 16 790 obyvatel, v celé gmině pak 29 145 obyvatel.

Rozloha gminy - 202 km²

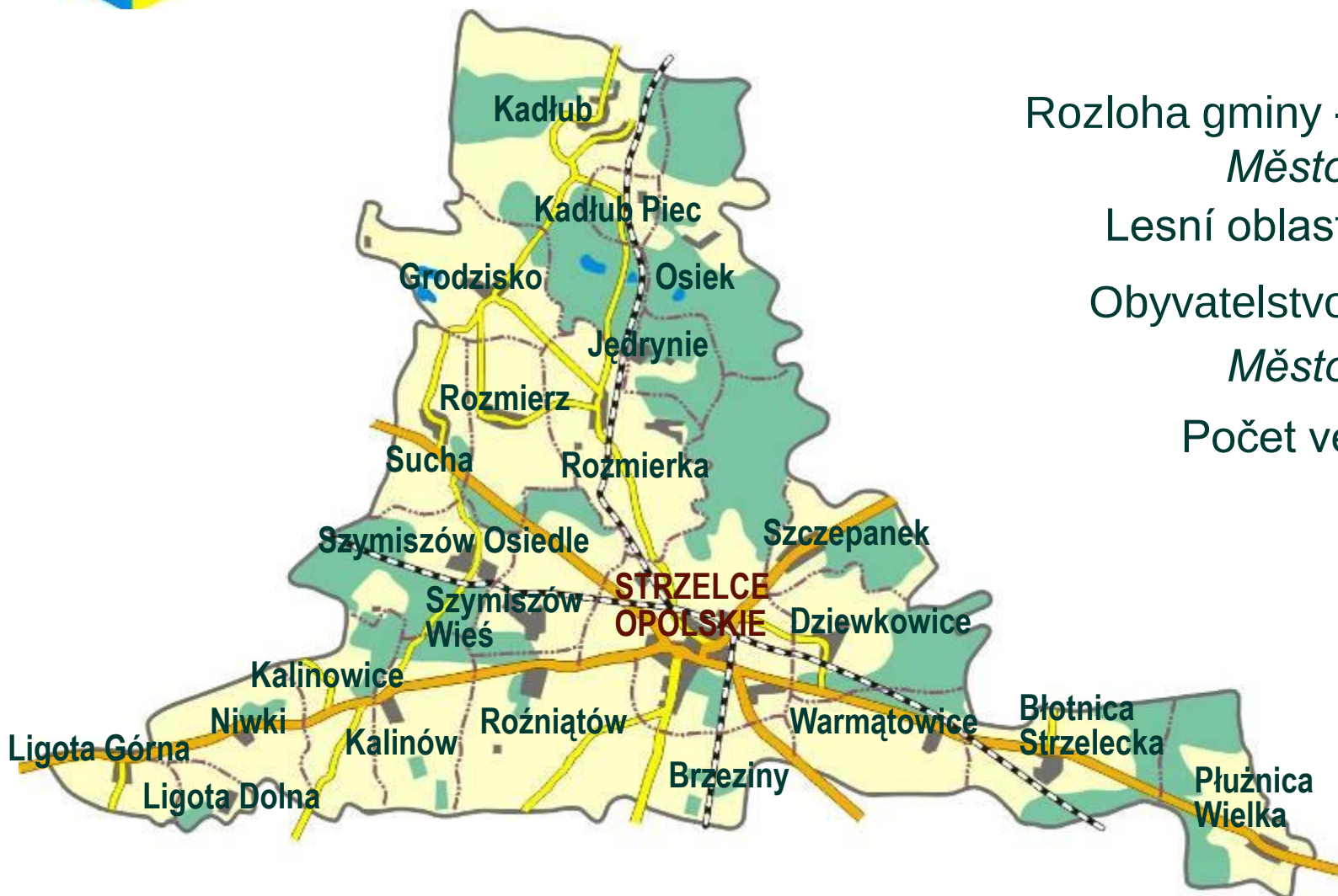
Město - 30 km²

Lesní oblast - 60 km²

Obyvatelstvo - 29 145

Město - 16 790

Počet vesnic - 22

STRZELCE OPOLSKIE

NÁZEV A ZNAK MĚSTA

Název města je odvozen od střelců, knížecích myslivců, kteří tvořili první zdejší osídlení. V průběhu let se objevují názvy Strzelec, Strzelic, Strelicz. Od roku 1581 najdeme město pod názvem Gross Strehlitz (Strzelce Wielkie).

To platilo až do roku 1945. Po připojení k Polsku dostalo město současný název Strzelce Opolskie.

Znak města tvoří štít svisle půlený, modrý a zlatý. V pravém modrém poli je polovina zlatého orla. V levém zlatém poli je větev vinné révy s modrým hroznem a třemi zelenými listy.

Do roku 1600 zde byla větvička chmele, jakožto tehdejší charakteristická plodina zdejšího kraje.

Znak byl městu udělen v roce 1362.

A jedna zajímavost: české Holice, slovenský Medzev, ukrajinská Tyśmienica a polské Strzelce Opolskie mají shodné městské barvy – zlatou a modrou.

KRÁTKÁ HISTORICKÁ EXKURZE

Z archeologických nálezů lze doložit osídlení oblasti Strzelců Opolskich již v 10. století. Jméno místa bylo odvozeno od střelců, knížecích myslivců, kteří v lesní krajině vytvořili trvalé osídlení. **Pomník myslivce před radnicí z roku 1929** je symbolem této tradice. Trhová osada se pak připomíná v roce 1271, a to v souvislosti se zničením osady při nájezdu Boleslava Stydlivého. **Rozhodnutím knížete Boleslava I. Opolského byla provedena lokace nového města, které dostalo městská práva v roce 1290.** V roce 1324 je doloženo první složení městské rady a v roce 1327 se připomínají městské hradby, které byly zbourány až při stavbě nových silnic v letech 1816 – 1825.

Již v době lokace vedla přes město, které mělo v té době dvě brány – Opolskou na západě a Krakovskou na východě – důležitá obchodní cesta z Krakova přes Bytom do Vratislavi. Vedla v trase starověké jantarové a solné stezky. V pozdějších dobách to byla hanzovní cesta, vedoucí z Hamburku do Kyjeva. Obyvatelé města se zabývali řemesly a zemědělstvím. Velice rozšířené bylo pěstování chmele, které se odrazilo i v městském znaku z roku 1362, ve kterém se objevuje větvíčka chmele (po roce 1600 ji vystřídala větvíčka vinné révy). Rozšířeným řemeslem bylo hrnčířství a bednářství. Své cechy tu měli také tesaři, ševci, kováři a zámečníci.

KRÁTKÁ HISTORICKÁ EXKURZE

Rozvoj hospodářského významu města podpořily i okázalé stavby – **kostel sv. Vavřince (1290), hrad (1303)**. Ten sloužil ve 14. století jako sídlo Alberta, který se po smrti Bolka I. Opolského tituloval jako kníže opolský a pán na Strzelcích. Protože nezanechal potomky, přešlo knížectví do rukou nemodlinské větve Piastovců a po jejím vymření v roce 1382 se stalo majetkem opolské větve téhož rodu. Když v roce 1532 zemřel Jan II. Dobrý, poslední opolský Piastovec, přešlo celé opolské knížectví včetně Strzelců přímo do rukou panovníka – Ferdinanda Habsburského. On i jeho nástupci dávali knížectví do zástavy, a tak se majitelé často měnili. **Důležitým se stal rok 1741**, kdy ve válce o rakouské dědictví obsadilo město pruské vojsko a po dělení Slezska se Strzelce ocitly v Prusku, později Německu.

V roce 1832 začal majitel zdejšího zámku hrabě Andreas Renard pracovat na založení parku a o několik let později i na přestavbě a rozšíření svého sídla. Ve druhé polovině 19. století se Strzelce staly významným střediskem vápenného a strojího průmyslu. **V letech 1826 a 1827 postihly město tragické požáry**, které zničily jeho velkou část. Z těch lepších zpráv připomeňme, že v roce 1869 bylo zřízeno plynové osvětlení města, v roce 1878 byla dána do provozu železniční trať Bytom – Opole (později i další tratě), v roce 1907 začala fungovat městská vodovodní síť a o rok později kanalizace.

Po první světové válce, bez ohledu na výsledky plebiscitu (většina obyvatel hlasovala pro připojení k novému Polsku), rozhodla v roce 1921 Rada velvyslanců v Paříži, že Strzelecký okres zůstane v hranicích Německa. To se pochopitelně odrazilo v další historii města a životě jeho obyvatel. Válečné události se dotkly nejen jednotlivých rodin, ale i samotného města. **21. 1. 1945 dobyla město Rudá armáda**. Město bylo z osmdesáti procent zničeno, a to včetně zámku, jehož ruiny jsou dodnes mementem té doby. Již v březnu 1945 se zde začala upevňovat polská moc a mírovým uspořádáním se hranice obnoveného Polska posunuly značně na západ, což se týkalo i Strzelců Opolskich. V poválečných letech byla nejdůležitější věcí obnova města. Historickou zástavbu nahradila nová, byť ne vždy architektonicky zdařilá, s rozvojem průmyslu vyrostla nová sídliště a veřejná zařízení. I v poslední době se budování veřejných zařízení ještě rozšířilo (infrastruktura, školství, kultura, sportovní zařízení včetně krytého plaveckého bazénu) a velká pozornost je věnována také rozvoji obcí v gmině (kanalizace, školy, sportovní zařízení).

MALÁ PROCHÁZKA PO MĚSTĚ

*Strzelce
wczoraj i dziś*

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Centrem města je náměstí Myslivce. Stojí zde radnice, znovupostavená po ničivých požárech **v roce 1844**. Z původní stavby se zachovala pouze věž z 16. století. Další přestavby se radnice dočkala v roce 1911 a v posledních letech. Po opravě věže **v roce 2008** je možné se z ní rozhlédnout po celém městě a okolí.

Před radnicí stojí od roku 1929 kašna se sochou symbolu města - myslivce (střelce).

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Radnice

Ratusz

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Strzelce wczoraj i dziś

Kulturní život

Radnice

nazwa

Na prostranství za radnicí je pomník obětem válek a násilí.

**STRZELCE OPOLSKIE
včera a dnes**

Z řady zdejších kostelů je nejvýznamnější farní kostel **sv. Vavřince z roku 1907**.
Stojí na místě kostela, který je připomínán již v roce **1290**.

Z 15. století pochází dřevěná zvonice.

Slavnostní „partnerská mše“ v kostele sv. Vavřince, kde za zdar každého města a jeho obyvatel byla pronesena dětským zástupcem s příslušnou trikolórou krátká modlitba.

Na obrázku jsou zástupci partnerských měst se svými dětskými patrony.

Farní kostel Povýšení svatého kříže (1986)

Kostel sv. Barbory (1505)

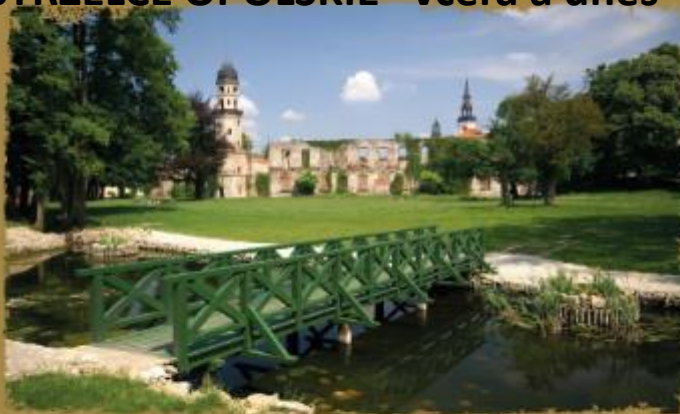

**Kostel
Božího Těla
(1826)**

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Městský park

Park miejski

Nedaleko radnice se nachází areál zámku. Samotný zámek podlehl spolu s větší částí města zkáze při válečných událostech v lednu 1945, takže dnes jsou z něho jen ruiny. V původním stavu se zachovala honosná budova maštale (stáj pro koně), sloužící dnes jako restaurace. K zámeckému areálu patří rozsáhlý park se spoustou vzácných dřevin. S jeho budováním začal v roce **1832** tehdejší zámecký pán **Andreas Renard**. Dnes slouží k odpočinku a rekreaci občanů a odehrávají se zde významné městské slavnosti.

Ve městě se nachází řada předškolních a školních zařízení.

Většina prošla poslední době nákladnými rekonstrukcemi. Jednou z veřejných základních škol je i škola č. 2, která nese od roku 2008 jméno známého polského hudebníka **Czesława Niemena**.

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Zateplování školských objektů

Termomodernizacja obiektów oświatowych

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Dětské hřiště „Veselá škola”

Place zabaw „Radosna szkoła”

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Jesle

Żłobek

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Orliki

Strzelce wczoraj i dziś

Stadion MOS

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Městská podpora pro zdravotně postižené

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Denní stacionář

Środowiskowy Dom Samopomocy

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Chráněné byty, jídelna, klub důchodců+

Mieszkania chronione, stołówka i klub Senior +

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Centrum Rekreacji Wodnej i Sportu „Strzelec”

Jednou z největších investicí poslední doby je vybudování Centra vodní rekreace a sportu v roce 2011

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości nr 1

Regionální podnikatelský inkubator číslo 2 Strzelce Opolskie

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Strzelce wczoraj i dziś

Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości nr 2

K aktivnímu odpočinku zve rekreační vodní středisko Rybaczówka.

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Strzelce wczoraj i dziś

STRZELCE OPOLSKIE včera a dnes

Strzelce wczoraj i dziś

Rekreace

Rekreacja